

УДК 636.32/38.082.26

СЕЛЕКЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІПШЕННЯ ПЛЕМІННИХ ТА ПРОДУКТИВНИХ ЯКОСТЕЙ ЗАКАРПАТСЬКИХ ТОНКОРУННИХ ОВЕЦЬ

*Рецензент: канд. б. наук Буря В.В.***Р.Г. Філеп, Г.С. Мачуліна, Ц.К. Грубов, К.В. Полтавська****Закарпатський інститут АПВ УААН**

Проаналізовані результати досліджень впливу використання баранів-плідників таврійського типу асканійської тонкорунної породи на вівцематках закарпатського типу тонкорунної породи прекос. Установлено підвищення у потомків живої маси (баранці – на 1,9 % і ярочки – на 4,4 %), вовнової продуктивності (за настригом митої вовни на 0,2 кг або на 9,5 %, за довжиною на 0,8 см та виходом чистої вовни на 1,7 %). За відтворювальною здатністю маток, спарованих з асканійськими баранами, перевага становила за заплідненістю на 6,0 %, за плодючістю – на 13,9 % та за збереженістю молодняка – на 2,0 %.

Ключові слова: тонкорунні вівці, схрещування, помісі, чистопородні вівці, плодючість, продуктивність, вовна, жива маса.

Вівчарство є однією із традиційних галузей тваринництва в господарствах Закарпатської області. У низинній зоні області плановою породою є тонкорунні вівці закарпатського типу породи прекос, який був виведений і апробований в 1997 році. Тварини цього типу характеризуються надзвичайно цінними особливостями (висока резистентність, невибагливість до корму, міцність конституції, довга тривалість продуктивного використання) і властивими лише їм процесами вовноутворення та обміном речовин [2-4]. Екстер'єр тварин відповідає вимогам, що ставляться до овець комбінованого вовново-м'ясного напрямку продуктивності.

Збільшення виробництва продукції тонкорунних овець має проводитися за рахунок підвищення кількісних і якісних показників вовнової продуктивності та поліпшення у них таких економічно важливих ознак як плодючість, життєздатність, м'ясна продуктивність. Поліпшення цих ознак методами внутріпородної селекції потребує багато часу, тому доцільно використовувати інші найбільш ефективні засоби селекції, в тому числі використання високопродуктивних генетичних ресурсів вітчизняного генофонду [1].

Матеріали та методи досліджень. Роботу проводили в племінному репродукторі СФГ «Шітев» Берегівського району, Закарпатської області. Мета роботи полягала в покращенні племінних та продуктивних якостей закарпатських тонкорунних овець. Для цього чистопородних маток і ярочок 1,5-річного віку спаровували з баранами-плідниками асканійської тонкорунної породи таврійського типу, а контролем було чистопородне розведення овець закарпатського типу породи прекос.

Умови годівлі та утримання вівцематок були однаковими. Живу масу та довжину вовни баранів та вівцематок визначали навесні при бонітуванні. Настриги вовни вивчали шляхом індивідуального зважування рун під час стриження. Вихід митого волокна визначали за методикою ВАСГНІЛ [5].

Відтворювальну здатність вівцематок та життєздатність отриманого від них потомства визначали за загальноприйнятими методиками. Порівняльне

вивчення селекційних ознак чистопородного і помісного молодняку проводили при народженні 3,5-4-, 8- та 14-місячному віці.

Результати досліджень. Асканійські барани-плідники, яких використовували на вівцематках закарпатського типу породи прекос відповідали класу еліта, їх середня жива маса становила 92,10 кг, настриг немітої вовни 12,23 кг, митої - 6,53 кг, при виході - 53,47 %. У баранів-плідників закарпатського типу породи прекос, виділених як контроль для чистопородного розведення, середня жива маса становила 90,13 кг, настриг немітої вовни 10,69 кг, митої - 5,52 кг, при виході - 51,60 %. За живою масою тварини практично мало чим відрізнялися між собою, однак за оброслістю тулуба і довжиною вовни відмічена різниця на користь баранів-плідників асканійської породи. Довжина вовни на боці у тварин асканійської породи становила в середньому 10,1 см, а у прекосів - 8,92 см. За тониною вовни, визначеній візуально, різниці не було.

При оцінці продуктивності вівцематок встановлено, що середня жива маса становила 56,3 кг, середній настриг вовни в фізичній масі - 5,04 кг, при виході чистої вовни 51,2 %, довжина вовни - 8,5 см, тонина - 64-60 якості.

Вівцематок дослідних груп спаровували у серпні-вересні, щоб одержати зимові ягніння. У піддослідній групі маток, спарованих з асканійськими баранами, покотилося 134 голів маток, у контрольній групі - 83 голови. Плодючість у вівцематок дослідної групи становила 112,0 %, у контрольній - 98,1 %.

Проведення порівняльної оцінки нащадків показало, що за життєздатністю помісні ягнята не поступалися чистопородним ровесникам (табл. 1).

1. Відтворювальна здатність вівцематок закарпатського типу породи прекос

Групи тварин	Спаровано вівцематок, голів	Об'ягнілося вівцематок, голів	Запліднення, %	Одержано ягнят, голів	Плодючість маток, %	Відлучено ягнят, голів	Збереженість, %
Контрольна	100	83	83,0	81	98,1	67	82,7
Дослідна	150	134	89,3	150	112,0	127	84,7

Вивчення росту та розвитку помісних і чистопородних ягнят показало, що при народженні за живою масою помісні баранчики і ярочки не поступалися чистопородним. Одержаний молодняк утримувався на підсисі до 3,5-4-місячного віку. При відлученні середня жива маса баранчиків у дослідній групі становила 26,1 кг, контрольній 25,4 кг, у групах ярочок - відповідно 25,2 кг і 24,6 кг. Слід зазначити, що середньодобовий приріст молодняку в підсисний період був найвищий і становив у помісних ярочок 178г, баранчиків 183 г, проти відповідно 174 та 178г у чистопородних, після чого повільно знижувався. Після відлучення помісні тварини розвивалися інтенсивніше, ніж чистопородні. Влітку маток і молодняк випасали на природних пасовищах і післяжнивних рештках. Молодняк одержував підгодівлю концкормами. Раціони годівлі меток і ягнят були збалансовані мінеральними речовинами, каротином і повареною сіллю з розрахунку потреби в них тварин. Жива маса молодняку 8-місячного віку досягала в дослідній групі баранчиків 36,7 кг, в групі ярочок 32,6 кг, контрольній 31,3 і 28,8 кг відповідно (табл.2).

2. Динаміка живої маси молодняку по періодах росту

Вік, міс.	Група			
	Контрольні		Дослідні	
	ярки (n = 25)	баранці (n =24)	ярки (n =24)	баранці (n =25)
При народженні	3,72±0,05	4,23±0,07	3,75±0,05	4,20±0,08
35-4	24,6±0,24	25,4±0,31	25,2±0,28	26,1±0,29
8	28,8±0,24	31,3±0,27	32,6±0,25	36,7±0,33
14	43,2±0,30	57,2±0,49	45,1±0,47	58,3±0,51

Аналіз результатів (див. табл. 2) показує, що у 8- та 14-міс віці жива маса була вищою у помісей.

При вивченні вовнової продуктивності встановлено, що за настригом немітої вовни помісні ярки і баранчики істотно не відрізнялися від чистопородних, однак за настригом митої вовни різниця була на користь помісей на 0,2 кг або на 9,5 %. За довжиною та виходом чистої вовни перші переважали других відповідно на 0,8 см та 1,7 %.

Висновок. Доведено, що використання асканійських баранів-плідників таврійського типу на вівцематках закарпатського типу породи прекос дає змогу поліпшити племінні та продуктивні показники нащадків, не змінюючи вагомо створеного типу породи.

Бібліографічний список

1. Гольцблат А.И. Селекционно-генетические основы повышения продуктивности овец / Гольцблат А.И., Ерохин А.И., Ульянов А.Н. - Л.: Агропромиздат, 1988.- С.164.
2. Король В.І. Використання селекційних досягнень для створення конкурентоздатної галузі вівчарства карпатського регіону / В.І. Король // Міжвідомчий тематичний науковий збірник «Вівчарство».- К.: Аграрна наука.- 1998.- №30.- С.46-47.
3. Біологічні та господарсько-корисні особливості овець новоствореного закарпатського типу / Макар І.А., Гуменюк В.В., Стапай П.В.[та ін.] // Науково-техн. бюл. УкрНДІ фізіології і біохімії с.-г. тварин. - Львів.-1991.- Вип.13(1) .- С.45-49.
4. Новий породний тип закарпатських вовново-м'ясних овець / Макар І.А., Стапай Л.В., Швець С. Ф.[та ін.] // Вісник аграрної науки.- 1992.-№10:32-35.
5. Методические рекомендации по изучению качества шерсти.-М.:1985.-75с.

СЕЛЕКЦИОННЫЕ ОСОБЕННОСТИ УЛУЧШЕНИЯ ПЛЕМЕННЫХ И ПРОДУКТИВНЫХ КАЧЕСТВ ЗАКАРПАТСКИХ ТОНКОРУННЫХ ОВЕЦ

Филеп Р.Г., Мачулина Г.С., Грубов Ц.К., Полтавская К.В., Закарпатский институт АПП УААН.

Проанализованы результаты исследований влияния использования баранов-производителей таврического типа асканийской тонкорунной породы на овцематках закарпатского типа тонкорунной породы прекос. Установлено повышение у потомков живой массы (баранчики – на 1,9 % и ярок – на 4,4 %), шерстной продуктивностью (по настригу мытой шерсти на 0,2 кг или на 9,5 %, по длине на 0,8 см и выходу чистой шерсти на 1,7 %). По воспроизводительной способности маток, слученных с асканийскими баранами, преимущество

составляло по оплодотворенности на 6,0 %, по плодовитости – на 13,9 % и по сохранности молодняка – на 2,0 %.

Ключевые слова: тонкорунные овцы, скрещивание, помеси, чистопородные овцы, плодовитость, продуктивность, шерсть, живая масса.

SELECTION FOR BREED AND PRODUCTION CHARACTER IMPROVEMENT OF TRANS-CARPATHIAN FINE-FLEECE SHEEP

Phylep R., Machulyna G., Grubov T., Poltavskaya K., Trans-Carpathian institute of agribusiness, UAAS

This article highlights the experimental research results of the servicing ram mating impact on Precoce sheep. The servicing rams belong to Tavria type of Askania fine-fleece breed. The ewes belong to Trans-Carpathian type of Precoce sheep. Live weight (LW) increase was observed in progeny. Young rams LW was upped by 1,9 %. Yearling ewes LW were increased per 44%. Washed wool shearing was upped by 9,5 % (0,2 kg). Wool length was increased per 0,8 sm. Wool output was upped by 1,7 %. Reproductive capacity observed to be increased by the ewes mating with Askania rams. Non-return rate was upped by 6,0 %. Fertility rate was increased by 13.9 %. Survival rate was upped by 2,0 %

Key words: fine-fleece sheep, cross, hybrid, purebred sheep, fertility, productivity, wool, live weight (LW).

УДК 619:636.2:591.111.1:591.463.1

ВПЛИВ ПРЕПАРАТУ «ФАРМПАК» НА БІОХІМІЧНІ ПОКАЗНИКИ КРОВІ ТА СПЕРМОПРОДУКЦІЮ БУГАЇВ-ПЛІДНИКІВ

Рецензенти: д.-тор вет. наук, професор Фотіна Т.І.; д.-тор б. наук, професор Бугров О.Д.

О.В. Фотін, А.В. Березовський

Сумський національний аграрний університет

О.О. Іванніков

Сумський державний селекційний центр

У статті наведені результати впливу введення бугаєм препарату "Фармпак", що сприяло оптимізації обмінних процесів в організмі тварин, а саме вірогідним підвищенням рівня глюкози в сироватці крові на кінцеве її визначення. У ході виробничого дослідження з'ясовано, що застосування бугаєм препарату «Фармпак» у весняний період забезпечує зростання рівня контрольованих біохімічних показників сироватки крові та позитивно корегує сезонний вплив зниження кількісних і якісних показників спермопродукції у плідників.

Ключові слова: бугаї, раціон, препарат „Фармпак”, кров, спермопродукція.

За рахунок придбання і використання бугаїв – синів лідерів порід, Сумський державний селекційний центр нині сформував один із найкращих в Україні банків сперми, котрий ефективно впливає на оновлення та удосконалення генофонду даного регіону. Як і для кожного селекційного закладу – кількість заморожених спермодоз, є головним показником економічної ефективності підприємства. Проте він залежить, у першу чергу, від стану репродуктивної функції плідників. Відомо що доброякісність еякулятів корелює з сезонами року. Визначено, що весняно-літній період, у співставленні до осінньо-